

Czym są GPP

Zielone zamówienia publiczne (ang. Green Public Procurement - GPP) to proces w ramach którego instytucje publiczne starają się uzyskać towary, usługi i roboty budowlane, których oddziaływanie na środowisko w trakcie ich cyklu życia jest ograniczone w porównaniu do towarów, usług i robot budowlanych o identycznym przeznaczeniu, jakie zostałyby zamówione w innym przypadku.

Czym jest GPP4Growth?

Projekt GPP4Growth łączy doświadczenie i praktyki dziewięciu organów publicznych z Europy w ramach przedsięwzięcia mającego na celu poprawę zdolności tych organów w dziedzinie wdrażania polityki promującej ekoinnowację i rozwój ekologiczny za pomocą "zielonych zamówień publicznych". Europejskie instytucje publiczne wydają 14% całego PKB Unii Europejskiej. Wartość tych wydatków publicznych na towary, usługi i roboty budowlane oszacowano na 1,8 bln EUR rocznie. Tę znaczącą "siłę nabywczą" organów publicznych można wykorzystać w celu pobudzania ekoinnowacji i rozwoju ekologicznego poprzez propagowanie przyjaznych środowisku, zasobooszczędnych towarów i usług.

GPP4Growth - Nota informacyjna A3.4 -

Warsztaty w ramach projektu GPP4Growth: GPP w Irlandii

Streszczenie

Jednym z działań zaplanowanych w ramach projektu GPP4Growth były warsztaty w grupie wszystkich przedstawicieli jego dziewięciu instytucji partnerskich wraz z zaproszonymi ekspertami, które odbyły się w Wexford w Irlandii. Gospodarzem spotkania był Departament Komunikacji, Działań na Rzecz Klimatu i Środowiska Republiki Irlandii.

Wymiana doświadczeń w ramach partnerstwa jest kluczowym aspektem projektów realizowanych w ramach Programu Interreg Europa. Bezpośredni i zorganizowany charakter ww. spotkania, umożliwił partnerom realizację tego celu.

W niniejszej nocie informacyjnej przedstawiono główne wnioski i punkty dyskusji, odnoszące się do zwiększenia poziomu wdrażania GPP, będące wynikiem warsztatów. W nocie wskazano również kilka praktycznych przykładów odnoszących się do stosowania zielonych zamówień publicznych w Irlandii.

Wstęp

Pierwszy z dwóch zaplanowanych w ramach projektu GPP4Growth warsztatów zorganizowano w Wexford w Irlandii.

Treści podejmowane podczas spotkania oparto głównie na zadaniach: A1.2 i A1.3, w których zidentyfikowano udane przykłady wdrażania GPP w poszczególnych regionach partnerskich i przeanalizowano w zakresie przyjętych strategii odnośnie wdrażania GPP. Dzięki takiemu przygotowaniu do warsztatów zagwarantowano, że tematy poruszone podczas poszczególnych sesji były aktualne i przydatne w kontekście postępów w realizacji projektu.

Kluczowe wnioski i kwestie poruszone podczas spotkania w Irlandii zostaną omówione podczas kolejnych warsztatów, które zaplanowano w Antwerpii (Belgia).

Warsztaty: dzielenie się doświadczeniami we wdrażaniu GPP

Celem sesji warsztatowych, które odbyły się podczas spotkania w Irlandii, było umożliwienie partnerom projektu lepszego zrozumienia kontekstu i wyzwań związanych z wdrażaniem zielonych zamówień publicznych w każdym z regionów. Wymiana doświadczeń wykazała, co sprawdziło się w przeszłości i jakie są główne trudności związane z wdrażaniem GPP.

Co sprawdziło się w odniesieniu do pomysłów zrealizowanych projektów związanych z GPP?

- Szkolenia;
- Monitorowanie;
- Skupienie się najpierw na małych krokach;
- Wsparcie na wysokim szczeblu w ramach organizacji;
- Pewność w odniesieniu do stosowania przepisów dotyczących GPP;
- Scentralizowane podejście – “pojedynczy punkt kontaktowy”;
- Wykorzystanie projektu do wzrostu zaangażowania.

“Co chcemy uzyskać dzięki realizacji projektu GPP4Growth?”

Na pytanie, jakie rezultaty partnerzy chcieliby uzyskać w ramach projektu, uczestnicy warsztatów w Irlandii udzielili następujących odpowiedzi:

- Plany działania;
- Pomoc w zakresie monitorowania;
- Przydatne narzędzia takie jak narzędzia “kalkulacji kosztów cyklu życia”;
- Promowanie GPP;
- Długoterminowe myślenie strategiczne.

Jakie są główne przeszkody w realizacji GPP?

- Niedostateczna komunikacja ze wszystkimi interesariuszami procesu wdrażania podejścia opartego na GPP (wewnątrz i na zewnątrz organizacji);
- Brak monitoringu działań po wyborze oferty;
- Słabe wsparcie na wysokim szczeblu dla GPP;
- Korzystanie tylko z kalkulacji kosztów cyklu życia (LCC), a nie np. z metody oceny ofert najkorzystniejszych ekonomicznie (MEAT);
- Brak środków na pomoc w rozpowszechnianiu GPP;
- Obawy związane z przyjęciem GPP i wyzwaniami, jakie się z tym wiążą.

Na co warto zwrócić uwagę?

- Planowanie działań;
- Monitorowanie w celu zagwarantowania, że dostawcy wywiązują się ze swoich zobowiązań w zakresie ochrony środowiska; śledzenie postępów w rozpowszechnianiu GPP;
- Szkolenia umożliwiające pracownikom organów publicznych odpowiedzialnym za zamówienia publiczne pewne wdrożenie do GPP; szkolenia po stronie podaży mające na celu zwiększenie świadomości w zakresie wymogów dotyczących GPP, a tym samym stymulowanie rynku do dostarczania bardziej przyjaznych dla środowiska rozwiązań;
- Wspólne zamówienia które pozwoliłyby współpracującym instytucjom zamawiającym zaoszczędzić na kosztach administracyjnych i podzielić się wiedzą specjalistyczną.

Jak stworzyć plan działań?

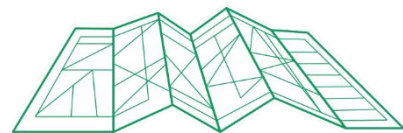
Podczas warsztatów podkreślono, że do planowania działań należy podchodzić krok po kroku i że opracowanie ostatecznego planu powinno być procesem powtarzającym się. Podczas warsztatów omówiono również gotowy i elastyczny szablon planu działania, który mógłby być wykorzystywany przez różne organizacje do pomocy we wdrażaniu GPP.

Monitorowanie GPP

- Monitorowanie może być trudne, kiedy zamawiający nie są zaangażowani w zarządzanie produktem/usługą, na którą złożono ofertę.
- To, co jest uznawane za “ekologiczne”, należy określić poprzez konkretne parametry.
- Aby dysponować porównywalnymi danymi statystycznymi w różnych regionach, definicje i wskaźniki skuteczności działania muszą być takie same w całej UE.
- Podczas warsztatów zauważono, że monitorowanie może być łatwiejsze w scentralizowanym systemie zamówień publicznych.
- Monitorowanie powinno zostać włączone do istniejących struktur sprawozdawczych.

Planowanie działań

Planowanie działań było kluczowym tematem dyskusji podczas spotkania w Irlandii. Najważniejsze aspekty skutecznego planu działania zostały określone w następujący sposób:

Zidentyfikuj, kto jest liderem **Schemat organizacyjny ról i obowiązków**

Ustalenie kontekstu/przesłanek **Ramy prawne i polityczne**

Cele **Wskaźniki skuteczności działania/Procedury monitorowania**

Cele zgodne z planami krajowymi i regionalnymi **Konieczność wsparcia**

Baza danych pomocy i wsparcia **Procedury egzekwowania prawa**

Przejrzystość w zakresie finansów i zasobów **Najczęściej zadawane pytania**

Dyskusje związane z planowaniem działań przyniosły wiele interesujących pomysłów, które mogłyby zostać włączone do planów zwiększania poziomu stosowania GPP w organizacjach:

- Szablony procedur przetargowych dla poszczególnych kategorii produktów, szkolenia oraz prostsze ramy prawne w zakresie GPP pomogłyby uprościć ścieżki administracyjne;
- Aby skutecznie stosować, oceniać i monitorować ekologiczne kryteria udzielania zamówień publicznych, niezbędna jest specjalistyczna wiedza techniczna. Użytecznym narzędziem w tym zakresie może być e-platforma, wykorzystywana do wymiany informacji między zamawiającymi;
- Regionalna centralizacja GPP może przyczynić się do ograniczenia kosztów i powielania działań w zakresie pozyskiwania towarów i usług;
- GPP mogłyby być stymulowane poprzez oferowanie nagród za oszczędności (ekonomiczne i środowiskowe) oraz włączenie GPP do budżetów i polityki zarządzania w instytucjach publicznych;
- Należy zachęcać dostawców do oferowania bardziej ekologicznych produktów i usług na rynku. Można tego dokonać np. poprzez: utworzenie bazy danych dostawców, którzy oferują bardziej ekologiczne rozwiązania; organizowanie wydarzeń “spotkaj się z nabywcą”, podczas których informacje o planowanych ekologicznych zakupach są wyraźnie przekazywane dostawcom.

Obowiązkowe GPP?

Podczas warsztatów omówiono potencjalne efekty włączenia obowiązkowych celów dotyczących GPP do planów działań. Należy rozważyć wpływ tych działań na lokalne MŚP – czy będą one w stanie konkurować z większymi dostawcami? Nagłe przejście na obowiązkowy model GPP może spotkać się z brakiem gotowości do dostosowania się do nowych praktyk po stronie zamawiających. Pierwszym krokiem mogłoby być wprowadzenie obowiązku stosowania pewnych kryteriów udzielania zamówień publicznych w odniesieniu do przetargów na wybrane kategorie produktów w celu zapoznania zamawiających ze stosowaniem takich kryteriów udzielania zamówień.

Podczas warsztatów w Irlandii, uczestnikom przedstawiono również przykładowy ekologiczny inwestycji w regionie Wexford.

Praktyczne przykłady zastosowania GPP

Rada Hrabstwa Wexford

Przedstawiciele Rady Hrabstwa Wexford przedstawili szczegóły dotyczące trzech projektów zrealizowanych projektów:

- Program modernizacji oświetlenia ulicznego, w ramach którego wymieniono 3 430 żarówek na diody LED, zmniejszając koszty utrzymania o 87% rocznie;
- Projekt dotyczący ochrony przeciwpowodziowej w mieście Enniscorthy, obejmujący sadzenie drzew, budowę ściany łęgowej, przebudowanie mostu w celu zmniejszenia wpływu na tor lotu ptaków, zabezpieczenia schronienia dla ryb i ich tarliska i zmniejszenia wpływu na migrację ryb i minogów;
- Projekt mający na celu poprawę efektywności energetycznej małego osiedla 12 domów jednorodzinnych pozostających pod zarządem Rady Hrabstwa. Domy te otrzymały izolację wewnętrzną i zewnętrzną, pompy ciepła, panele słoneczne, mechanicznie sterowaną wentylację oraz nowe okna i drzwi. Podczas gdy koszty energii znacznie się zmniejszyły, pojawiły się inne ważne korzyści, takie jak zmniejszenie kosztów utrzymania, lepsza jakość powietrza i lepsze wyniki zdrowotne mieszkańców tych nieruchomości.

An Garda Síochána – Posterunek Policji w Wexford

Partnerzy projektu GPP4Growth zwiedzili również siedzibę policji w Wexford, zaprojektowaną przez architektów Urzędu Robót Publicznych. Realizując ww. inwestycję, wzięto pod uwagę efektywność energetyczną budynku, koszty napraw i remontów, zużycie materiałów i wody. Ponadto, Garda Síochána jest pierwszą służbą policyjną na świecie, która osiągnęła standard ISO 50001.

Irlandzki Park Narodowy

Uczestnikom spotkania przedstawiono również działalność Irlandzkiego Parku Narodowego, znajdującego się w Wexford, gdzie wprowadzono szereg innowacyjnych rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej, instalacji paneli słonecznych, przyjęcia przez organizację polityki zerowej ilości odpadów oraz udziale w różnych kampaniach ekologicznych. Park jest prowadzony jako przedsięwzięcie nienastawione na zysk, więc koszty i stosunek jakości do ceny są tu kluczowym zagadnieniem.

EcoMerit

EcoMerit jest firmą z siedzibą w Wexford, która współpracuje z organizacjami publicznymi i prywatnymi, aby pomóc im w "ekologizacji" ich organizacji. Przedstawiciel EcoMerit zaprezentował sposób współpracy i niektóre z rozwiązań, pomagające zaplanować przejście na ekologiczne zarządzanie organizacją, z których korzystać mogą również instytucje publiczne.

Studia przypadków przedstawione podczas spotkania partnerów projektu w Irlandii pokazały, jak ważny jest wybór projektów pilotażowych, w których zielone zamówienia publiczne mogą pomóc w realizacji priorytetów organizacyjnych, np. władze publiczne wykorzystujące GPP w obszarach o szczególnych dla nich znaczeniu, takich jak mieszkalnictwo.

Dalsze informacje

Niniejszą notę informacyjną przekazał Departament Komunikacji, Działań w Dziedzinie Klimatu i Środowiska Republiki Irlandii. Opiera się ona na raporcie przygotowanym przez ww. Departament. Pełny raport nosi nazwę "Doświadczenia w zakresie wdrażania GPP – Raport ze spotkania Partnerów w Irlandii, Wexford, 3-4 października 2018 r." i może zostać udostępniony na życzenie.

Więcej informacji na stronie projektu: [GPP4Growth](#)